

СИРОТНА ПЕСЕН

Ако загина на война,
жал никого не ще попари -
изгубих майка, а жена
не наидох, нямам и другари.

Ала сърце ми не скърби -
приневолен живя сирака
и за утеха, може би,
смъртта в победа ще дочака.

Познавам своя път нерад,
богатствата ми са у мене,
че аз съм с горести богат
и с радости несподелени.

Ще си отида от света -
тъй както съм дошъл бездомен,
спокоен като песента,
навяваща ненужен спомен.

ЕДИН УБИТ

Той не ни е вече враг -
живите от враговете
бурна ги вълна помете
нейде към отсрещний бряг.

Ето, в хлътналия слог
легнал е спокойно бледен
с примирена скръб загледан
в свода ясен и дълбок.

И по сивата земя,
топлена от ласки южни,
трепкат плахи и ненужни
с кръв напръскани писма.

Кой е той и де е бил?
Чий го зов при нас доведе,
в ден на вихрени победи
да умре непобедил?

Клета майчина ръка,
ти ли го в неволя черна
с думи на любов безмерна
утеши и приласка?

Смешна жал, нелепа жал,
в грохотно, жестоко време!
Не живот ли да отнеме
той живота свой е дал?

И нима под вражи стяг
готвил е за нас пощада? -
Не, той взе що му се пада,
мъртвият не ни е враг!

Сулова вярност на дълга
смени живота пъстролик
и сля се радост и тъга,
среди се малък и велик.

Вървим под тежките крила
на буреносна, мощна бран
и върху хиледи чела
чер жъртвен кръст е начертан.

Но няма мраз да заледи
топлик жадуващия кълн,
нито ще трепне пред беди
обуреваемият чълн.

Че светли тайни дух прозря
и аз обикнах тоя път,
по който земните недра
тъй властно мамят и зоват.

- Ти наш си, твоят дълг
е дълг на хрупкавия злак -
в земята майка опознал,
при нея да се върне пак.

Венци от слънчеви цветя
в долини слънчеви плете
и в кротък унес чака тя
да дойде нейното дете.

- Дойди, но с подвиг увенчай
ти своята брeнна суета
и нека бъде твоят край
една усмихната мечта!

Ноще, тъй светло примирен,
аз гледам звездния покров
и тихом се струи над мен
и крепне земната любов.

Разстлала се е ясна шир
и в нея странникът недраг
след много бури най-подир
намира своя роден бряг.

Там родни сенки с родна реч
посрещат брата и сина,
а нейде гордо и далеч
плющят победни знамена!...

ПЛОВДИВ

Как бяха скръбни моите детски дни!
О, колко много сълзи спотаени!
Тук първи път се моя взор стъмни
и безпощадна буря сви над мене.

Тук първи път чух възглас: - престани:
да вярваш и да дириш - забранен е
на любовта плодът - и в зли страни
мечтите ти навек ще бъдат пленни.

И днес аз бродя в тоя скръбен град -
едничък дом на мойта скръб бездомна -
аз бродя за утехата нерад -

и кат загубен в пустошта огромна.
И толкоз черни мисли ми тежат,
че аз не искам нищо да си спомна.

МИГ

Дали се е случило нявга - не помна,
не знам - ще се случи ли... Тъжен и морен,
аз плувах самин из тълпата огромна
на някакъв град огрешен и позорен.
Над мене, замръзнало в мисъл безумна,
небето немееше странно далече,
а долу се носеше музика шумна
от стъпки, от смях и преплетени речи.
Но горди и сладни очи не зовяха
на уличен пир моите жажди смирени -
мъжете там хилави воители бяха,
жените - отвъргнати, неми сирени...
В миг глуха вълна над града се пронесе,
в миг всичко в заглъхналост странна потъна,
аз сетих и страх, и молитви в сърце си
и видех света като пропаст бездънна.
Незрими води, с глух и таинствен ромон,
заляха съня на безбрежия неми
и нямаше там ни надежда, ни спомен -
и нямаше там ни пространство, ни време...
И с поглед стъмен от предсмъртна замая
аз плахо превих колена прималняли,
помислих, че някакъв глас ще вещае
незнаен завет из незнайни скрижали,
че някакъв бог умилен ще разкрие,
след толкова дни на безумства метежни:
защо е тъй горд и надвластен, а ние -
тъй слаби, тъй горестни, тъй безнадеждни!
Напразно, уви! - Невъзпламнал угасна
великият миг на великото чудо,
нов суетен стрем из тълпата ме тласна,
мечтата смени безпощадна пробуда -
и ропот, и смях в тишината нахлуха...
"Пиян е, безумен е!" - някой прошепушна...
Аз станах. - Небето бе празно и глухо...
Аз плачех. - Тълпата бе ледно-бездушна.

Обратно към: [\[Под сурдинка\]](#)[\[Димчо Дебелянов\]](#)[\[СЛОВОТО\]](#)

ПОМНИШ ЛИ, ПОМНИШ ЛИ ТИХИЯ ДВОР...

Помниш ли, помниш ли тихия двор,
тихия дом в белоцветните вишни? -
Ах, не проблясвайте в моя затвор,
жалби далечни и спомени лишни -
аз съм заключеник в мрачен затвор,
жалби далечни и спомени лишни,
моята стража е моят позор,
моята казън са дните предишни!

Помниш ли, помниш ли в тихия двор
шъпот и смях в белоцветните вишни? -
Ах, не пробуждайте светлия хор,
хорът на ангели в дните предишни -
аз съм заключеник в мрачен затвор,
жалби далечни и спомени лишни,
сън е бил, сън е бил тихия двор,
сън са били белоцветните вишни!

Обратно към: [\[Под сурдинка\]](#)[\[Димчо Дебелянов\]](#)[\[СЛОВОТО\]](#)

Обратно към: [\[Под тъмни небеса\]](#)[\[Димчо Дебелянов\]](#)[\[СЛОВОТО\]](#)

ДА СЕ ЗАВЪРНЕШ В БАЩИНАТА КЪЩА...

Да се завърнеш в бащината къща,
когато вечерта смирено гасне
и тихи пазви тиха нощ разгръща
да приласкае скръбни и нещастни.
Кат бreme хвърлил черната умора,
що безутешни дни ти завещаха -
ти с плахи стъпки да събудиш в двора
пред гостенин очакван радост плаха.

Да те присрещне старата на прага
и сложил чело на безсилно рамо,
да чезнеш в нейната усмивка блага
и дълго да повтаряш: мамо, мамо...
Смирено влязъл в стаята позната,
последна твоя пристан и заслона,
да шъпнеш тихи думи в тишината,
впил морен поглед в старата икона:
аз дойдох да дочакам мирен заник,
че мойто слънце своя път измина...

О, скрити вопли на печален странник,
напразно спомнил майка и родина!

ЧЕРНА ПЕСЕН

Аз умирам и светло се раждам -
разнолика, нестройна душа,
през деня неуморно изграждам,
през нощта без пощада руша.

Призова ли дни светло-смирени,
гръмват бури над тъмно море,
а подиря ли буря - край мене
всеки вопъл и ропот замре.

За зора огнеструйна копнея,
а слепи ме с очите си тя,
в пролетта като в есен аз крея,
в есента като в пролет цъфтя.

На безстрастното време в неспира
гасне мълком живот неживян,
и плачът ми за пристан умира
низ велика пустиня развян.

СПИ ГРАДЪТ

Спи градът в безшумните тъми.
На нощта неверна верен син,
бродя аз - бездомен и самин -
а дъждът ръми, ръми, ръми...

Трепнали край черните стени,
стъпките размерено кънтят
и след мен невидими вървят
жалби за преминалите дни.

Образът на милото дете,
нявга озарило моя праг,
в спомена възкръсва - чист и драг -
и скръбта расте, расте, расте...

Тя дойде - дете - с пробуден жар,
с пламенна усмивка на уста,
но възжаждал вечна красота,
аз отвъргнах тленния ѝ дар.

Миналото - ах, остана то
тъмен край от скърби заледен
и оттам отпраща тя към мен
своя скръбен вик:защо, защо?

Спи градът в безшумните тъми.
На нощта неверна верен син,
бродя аз - бездомен и самин,
а дъждът ръми, ръми, ръми...

Обратно към: [[Под тъмни небеса](#)][[Димчо Дебелянов](#)][[СЛОВОТО](#)]

Обратно към: [[Под тъмни небеса](#)][[Димчо Дебелянов](#)][[СЛОВОТО](#)]

АЗ ИСКАМ ДА ТЕ ПОМНЯ ВСЕ ТАКА...

Аз искам да те помня все така:
бездомна, безнадеждна и унила,
в ръка ми вплела пламнала ръка
и до сърце ми скръбен лик склонила.
Градът далече тръпне в мътен дим,
край нас, на хълма, тръпнат дървесата
и любовта ни сякаш по е свята,
защото трябва да се разделим.

"В зори ще тръгна, ти в зори дойди
и донеси ми своя взор прощален -
да го припомня верен и печален
в часа, когато Тя ще победи!"
- О, Морна, Морна, в буря скършен знак,
укрий молбите, вярвай - пролетта ни
недосънуван съм не ще остане
и ти при мене ще се върнеш пак!

А все по-страшно пада нощ над нас,
чертаят мрежа прилепите в мрака,
утеха сетна твойта немощ чака,
а в свойта вяра сам не вярвам аз.
И ти отпущаш пламнала ръка
и тръгваш, поглед в тъмнината впила,
изгубила дори за сълзи сила. -
Аз искам да те помня все така...